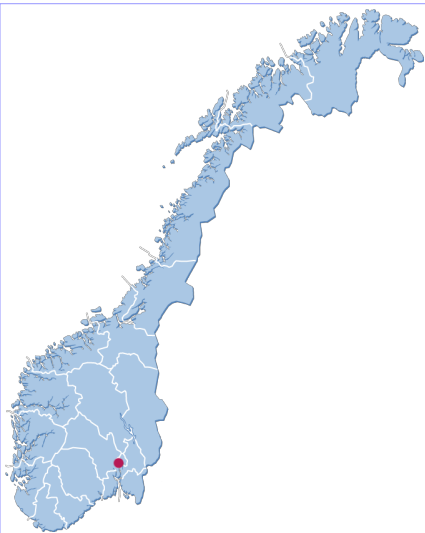

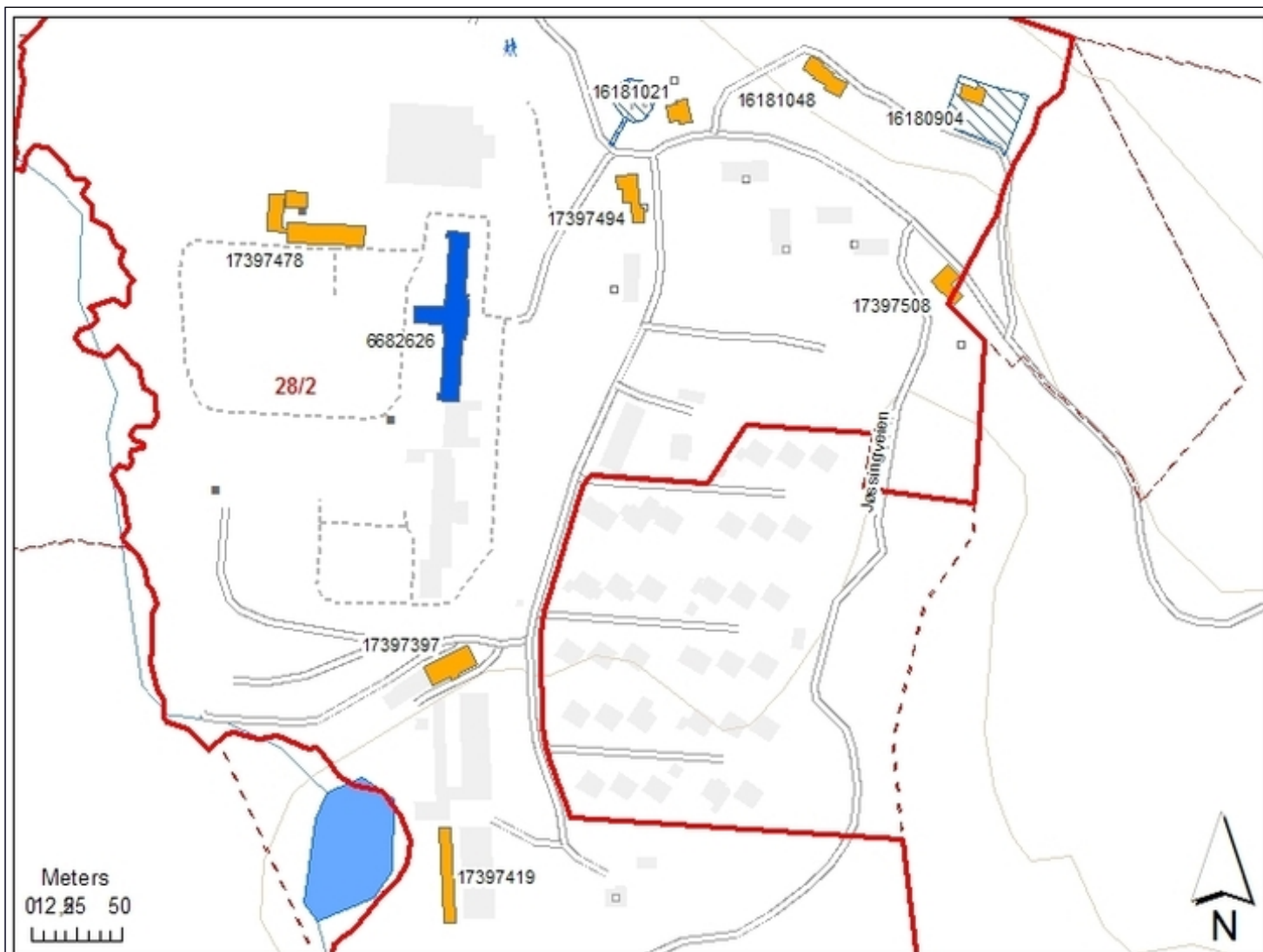

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Akershus
Kommune:	219/Bærum
Opprinnelig funksjon:	Planlagt som landsfengsel for kvinner, men først tatt i bruk som fangeleir under 2. verdenskrig.
Nåværende funksjon:	Fengsel, forvarings- og sikringsanstalt
Foreslått vernekategori:	
Totalt antall bygg:	21

Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt. Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

Situasjonskart, utsnitt vernede bygninger og utomhus. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
8309	Bygg 01 Hovedbygg	1939	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	6682626	28/2
8311	Bygg 06 Annekset	1939	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	17397478	28/2
14265	Bygg 09 Museum	1939	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	16181021	28/2
8325	Bygg 10 Kraftstasjon	1940	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Interiør	17397494	28/2
8318	Bygg 11 Casino	1939	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Interiør	16181048	28/2
8315	Bygg 16 Låven	1942	Verneklasse 2, bevaring	Interiør	17397397	28/2
8313	Bygg 21 Drivhus 2	1942	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	17397419	28/2
8317	Bygg 32 Direktørbolig	1939	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Utomhus	16180904	28/2
14276	Bygg 34 Ytre port	1940	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	17397508	28/2

Vern kompleks

Formål:	Bevare anlegget oppført som landsfengsel for kvinner (1939 - 40). Bevare anlegget som forteller krigshistorien fra Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Etter fengselsloven av 1903 skulle det være tre typer fengsler: Landsfengsler, kretsfengsler og hjelpefengsler. Da fengselsloven ble gitt var det en forutsetning at det skulle bygges et nytt landsfengsel. Utbyggingen ble imidlertid nedprioritert pga. utbyggingen på Åna for tvangsarbeidsvesenet. Men i 1930-årene initierte staten byggingen av to nye landsfengsler: Oslo landsfengsel for menn og Ila landsfengsel for kvinner. Dette var landets første formålsbygde landsfengsler. Etter en lovendring i 1934 ble det fastslått at fangene skulle ha hver sin celle for natten og hviletiden, og at det ellers skulle være fangefellesskap. Ila landsfengsel ble oppført som helhetlig anlegg med cellebygning, direktørbolig og funksjonærbolig, alt sammen funksjonelt og moderne etter tidens standard. Utbruddet av 2. verdenskrig sammenfalt med ferdigstillelsen av landsfengslet for kvinner. Okkupasjonsmakten tok det i bruk som Grini fangeleir. Skogen bak fengslet ble ryddet og her ble det oppført et stort antall interneringsbrakker for fanger. Også et gartneri ble anlagt. Begrunnelsen for vern av Ila fengsel er å ta vare på viktig institusjonshistorie knyttet til fengselsutviklingen samt krigshistorien som anlegget representerer.
Omfang:	Vernet omfatter volumer og originalt eksteriør for alle bygningene oppført 1939-1945. Vernet omfatter enkelte interiører i hovedbygningen og Casino som er nærmere beskrevet i bygningsrapporten. Vernet omfatter utomhuselementer avmerket i kart.

Beskrivelse kulturmiljø

Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt ligger ved Eiksmarka i Bærum kommune, og består av 21 bygninger.

Bakgrunnen for etablering av fengselet som i dag er Ila landsfengsel var fengselsloven av 1903. Etter denne loven skulle det være tre typer fengsler: Landsfengsler, kretsfengsler og hjelpefengsler. Da fengselsloven ble gitt var det en forutsetning at det skulle bygges et nytt landsfengsel. Utbyggingen ble imidlertid nedprioritert pga. utbyggingen på Åna for tvangsarbeidsvesenet.

I 1930-årene initierte staten byggingen av to nye landsfengsler: Oslo landsfengsel for menn og Ila landsfengsel for kvinner. Dette var landets første formålsbygde landsfengsler.

Ila fengsel ble bygget som landsfengsel for kvinner og stod i 1940 ferdig med hovedbygning, et isolat (anneks) og boliger for både direktør og funksjonærer. Anlegget ble aldri tatt i bruk til det tiltenkte formålet: Den tyske okkupasjonsmakten tok fengselet i bruk, først som krigsfangeleir, og deretter, i juni 1940 som konsentrasjonsleiren Grini.

Etterhvert som fangeantallet ved Grini fangeleir økte ble fengselsbygningene supplert med et større antall brakker bak hovedbygningen. På det meste var det 5400 fanger i leiren, og fra 1941 til 1945 ble 19 788 fanger registrert på Grini. Her satt også dødsdømte fanger, og sommeren 1944 ble 8 av dem, hvorav 3 kvinner, henrettet.

Etter krigen ble Grini fangeleir omgjort til fengsel for landssviksdømte og fikk navnet Ilebu fengsel. I juli 1945 var det om lag 3400 fanger her. Fengselet ble avviklet i begynnelsen av 1950. Det er lite historisk kunnskap om denne perioden, men ett minne er kapellet, dekorert av en landssvikdømt fange.

Under en ombygningsperiode i 1950/51 var fengselet stengt. I 1952 ble det igjen åpnet under navnet Ila landsfengsel og sikringsanstalt. Den lukkede avdelingen med ringmur ble bygd ferdig og tatt i bruk i 1963.

I dag er Ila fengsel en landsdekkende anstalt for mannlige forvaringsdømte og domfelte med særlige behov for hjelpetiltak, og har 124 plasser.

Anlegget består, foruten de rene fengselsfunksjonene, av boliger og to gårder, gartneri med seks drivhus og utsalg, og et museum over Grini fangeleir. Museet ligger ved adkomsten til fengselet, i den tidligere verksmesterboligen. I dette området er det også flere minnesmerker knyttet til Grinitiden.

Eiendomshistorikk

I 1927 nedsatte Justisdepartementet en komité som skulle utrede spørsmål om en reform av fengselsvesenet. Som en følge av dette arbeidet ble det kjøpt inn to eiendommer for etablering av landsfengsler: Botsfengslets nabotomt, som ble bygget om og ut til Oslo Kretsfengsel, avdeling B, og en 277 mål stor tomt på Ila i Bærum.

I henhold til Stortingets beslutning 07.05.1937 ble eiendommen Ihlen ekspropriert med hjemmel i fengselsloven §60 for å bebygges med nytt landsfengsel og tvangsarbeidshus for kvinner. Arealet utgjorde 263,5 dekar, herav 76,1 dyrket mark og 117,1 utmark.

Fengslet var praktisk talt ferdigbygd da krigen brøt ut 9. april 1940 og bestod da av hovedbygning og isolasjonsbygningen "anekset", direktørbolig, funksjonærbolig og vaktmesterbolig, alt tegnet av Riksarkitekten.

I tillegg bestod eiendommen av bygningene på Øvre og Nedre gård med hovedbygninger og uthus (den opprinnelige bebyggelsen på eiendommen Ihlen).

I perioden 1940 - 45 ble det oppført en rekke brakker på det indre området: Vakt- og kontorbrakke, kjøkkenbrakke og 20 fangebrakker, 4 lagerbrakker, 1 kantinebrakke, 2 vaskebrakker, 3 latrinebrakker, 2 fengselsbrakker, bade- og desinfeksjonsbrakke, dobbeltbrakke med vaskeri og tørkerom, smie og 9 vaktårn. Brakkene ble senere revet og solgt. En del av materialene fra brakkene ble brukt ved byggingen av Berg arbeidsskole.

På det ytre området ble det oppført maskinhus, 2 funksjonærbrakker, vaktbygning ved ytre port, bilverksted med garasje, lagerbrakke, sagbruk, verkstedbrakke, knottfabrikk, hønsehus og 2 potetkjellere, 6 store drivhus med tiliggende lagerbygning og fyrhus, samt renseanlegg for kloakk.

Av alle bygningene oppført under under krigen er vaktbygningen (nåværende 14276 Ytre port), potetkjellerne (nåværende 8315 Låven), ett av drivhusene (8313 Drivhus) og maskinhuset (nåværende 8325 Kraftstasjon) bevart.

I 1963 stod den nye sikringsavdelingen ved Ila ferdig med cellebygning i tre etasjer, og i 1967 en verkstedbygning.

Verneverdige bygg

Byggnr: 8309
GAB nr: 6682626
Navn: Bygg 01 Hovedbygg
Oppført: 1939

Byggnr: 8311
GAB nr: 17397478
Navn: Bygg 06 Annekset
Oppført: 1939

Byggnr: 8313
GAB nr: 17397419
Navn: Bygg 21 Drivhus 2
Oppført: 1942

Byggnr: 8315
GAB nr: 17397397
Navn: Bygg 16 Låven
Oppført: 1942

Byggnr: 8317
GAB nr: 16180904
Navn: Bygg 32
Direktørbolig
Oppført: 1939

Byggnr: 8318
GAB nr: 16181048
Navn: Bygg 11 Casino
Oppført: 1939

Byggnr: 14265
GAB nr: 16181021
Navn: Bygg 09 Museum
Oppført: 1939

Byggnr: 14276
GAB nr: 17397508
Navn: Bygg 34 Ytre port
Oppført: 1940

Byggnr: 8325
GAB nr: 17397494
Navn: Bygg 10 Kraftstasjon
Oppført: 1940

Utomhusanlegg

Elementnr: 1

Elementnavn:

Minnesmerke

Beskrivelse: Allé av gjerdestolper fra krigen, og minnesmerke over Grini fangeleir. Ligger i tilknytning til Grinimuseet.

Elementnr: 3

Elementnavn: Byste

Beskrivelse: Byste over motstandsmannen Lauritz Sand.

Elementnr: 2

Elementnavn:

Minnesmerke

Beskrivelse: Ved innkjørselet til Ila fengsel er det reist minnesmerke på retterstedet over Grini-fanger som ble henrettet.

Elementnr: 4

Elementnavn: Gjerdestolpe

Beskrivelse: Fangeleiren var under 2. verdenskrig omgitt av et strømførende gjerde. En av gjerdestolpene har sin opprinnelige plassering i terrenget.

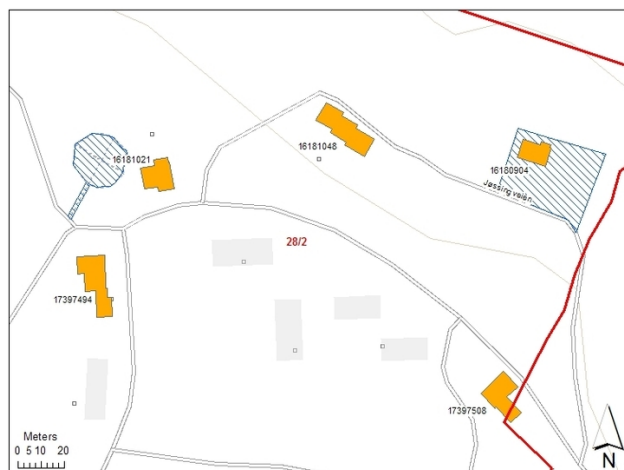
Grini - Modell Foto: Hylje Mortensen

Casino inngangsparti Foto: Hylje Mortensen

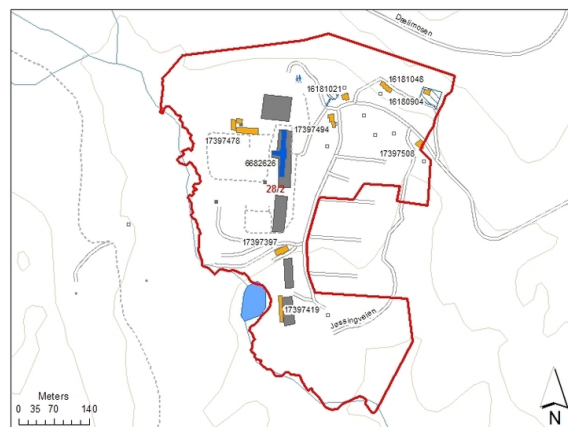
Opprinnelig direktørbolig - tom Foto: Hylje Mortensen

Situasjonskart, utsnitt museum og bolig. Opphavsrett: Statsbygg.

Anekset Foto: Hylje Mortensen

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt. Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	6682626
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	- 1939
Byggherre:	Justisdepartementet.
Arkitekt:	Riksarkitekten.
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Fengsel
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen har en grunnflate på 1134 m2 og er 94 meter lang. Den er i fire etasjer og kjeller. Bygningen er oppført i betong på betongmur og forblendet med rød tegl. Taket er flatt.

Bygningen består av en sørfløy, midtfløy, nordfløy og kirketilbygg i en etasje. Midtfløyen hadde opprinnelig kontorer og sykeavdeling, og en gymsal i fjerde etasje. Sør- og nordfløyen har celleavdelinger i tre etasjer med celler, toalett, vaktrom og oppholdsrom. I kjelleren opptar kjøkkenet størsteparten av arealene. Kirken er bygget ut fra midtfløyen og er i en etasje med grunnflate på 9 x 16 meter. Kirken er dekorert med utskjæringer i betong (utført av en landssvikdømt i 1947).

Avdeling E i Hovedbygget er av eldre standard.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble oppført som hovedbygningen i det opprinnelige anlegget, landsfengsel for kvinner, og stod ferdig i 1940. Bygningen har hatt mer eller mindre samme bruk hele tiden.

Gymsalen i midtfløyens 4. etasje var under 2. verdenskrig i bruk som ventecelle for dødsdømte fanger og gikk da under navnet "Fallskjermen". Senere var rommet antagelig igjen i bruk som gymsal før det ble omgjort til kontorer.

Opprinnelig var det antagelig planlagt å ha sykeavdeling i nord- og sørfløyens fjerde etasje, men dette ble under krigen anlagt i midtfløyens tredje etasje. Tysk tekst kan fortsatt skimtes på veggen i trapperommet utenfor sykeavdelingen.

På bygningens bakside vendt mot luftegården kan skimtes rester av balkong for inspeksjon.

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Fengslet representerte en ny løsning for fengsler med hele gulv mellom etasjene. Nytt var også store egne rom for arbeid og aktivitet i felleskap (gymsal), og betydelige arealer til helserelaterte formål.
Omfang:	Fredningen omfatter eksteriør. Av interiør omfatter vernet hovedinngangen og midtpartiet i 1. etasje, kapellet i underetasjen, rommet "Fallskermen" samt sørfløyen i 4. etasje og avd. E.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

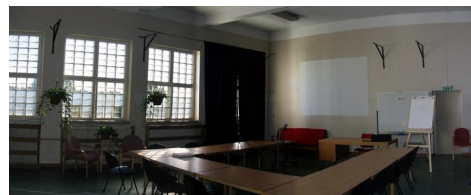
BYGNING 8309 Bygg 01 Hovedbygg

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn:
Beskrivelse:

Interiørnr: 1
Interiørnavn:
Fallskjermen/gymsalen i
midtfløyens 4. etasje.
Beskrivelse:

Interiørnr: 2
Interiørnavn: Korridor,
sydfløy, 4. etg.
Beskrivelse:

Interiørnr: 4
Interiørnavn: Cellefløy, avd.
E
Beskrivelse:

Interiørnr: 3
Interiørnavn:
Hovedinngang og midtparti.
Beskrivelse:

Interiørnr: 5
Interiørnavn: Kapellet
Beskrivelse:

Nordfasade Opphavsrett: Statsbygg.

Møterom i 4. etg, tidligere "Fallskjermen". Foto: Hylje Mortensen Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

BYGNING 8309 Bygg 01 Hovedbygg

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Inngangsparti. Opphavsrett: Statsbygg.

Rommet "Fallskjermen" fungerer i dag som kontor. Opphavsrett: Statsbygg.

Vindu mot lufttegården. Opphavsrett: Statsbygg.

Veggene er dekket av utskjæringer i betong. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8309 Bygg 01 Hovedbygg

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Hovedinngangen. Opphavsrett: Statsbygg.

En rute i trapperommets vindu ble fjernet under krigen, angivelig et skyteskår. Opphavsrett: Statsbygg.

Korridoren med linoleum på gulvet. Vinduer mot luftegården og dører inn til kontorer og kott. Opphavsrett: Statsbygg.

Cellefløy, avdeling E. Vaktrom til venstre og fellesrom til høyre. Celler og toalett nedover korridoren. Opphavsrett: Statsbygg.

Vestibyle med resepsjon. Glassmosaikk på veggen mot kontorområdet innenfor. Opphavsrett: Statsbygg.

Detalj vegg kirkerom. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8311 Bygg 06 Annekset

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	17397478
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	- 1939
Byggherre:	Justisdepartementet.
Arkitekt:	Riksarkitekten.
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Fengsel
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning i én etasje med kjeller og loft. Opprinnelig areal var 288 m2, men bygningen er senere forlenget østover og har fått et tilbygg mot vest.

Den opprinnelige bygningen har celler i 1. etasje og bad, lager- og fyrrom i kjelleren. Kjelleren har muligens i perioder rommet celler.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble oppført som en isolasjonspaviljong for innsatte med smittsomme sykdommer, og hadde denne bruken under krigen også, da under navnet "Tubben". Under krigen var vaktholdet på Tubben mindre strengt enn i resten av leiren, noe som ga rom for foredrag og annen kulturell virksomhet for fangene.

I dag er "Annekset" en egen avdeling for innsatte med særlige behov.

Vern

Formål:	Bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Annekset ble oppført som isolat for landsfengslet for kvinner, og var også under 2. verdenskrig i bruk for fanger med smittsomme sykdommer.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Annekset. Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

Annekset mot øst. Foto: Statsbygg Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8311 Bygg 06 Annekset

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Den opprinnelige delen av bygningen. Opphavsrett: Statbygg.

Vindu. Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedinngang. Opphavsrett: Statsbygg.

Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 14265 Bygg 09 Museum

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	16181021
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	1939
Byggherre:	Justisdepartementet.
Arkitekt:	Riksarkitekten.
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Museum
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen har hatt flere funksjoner fra den ble oppført i 1939. Bygningen ble aldri tatt i bruk til sitt egentlige formål som var verksmesterbolig.

Under krigen ble bygningen benyttet til legeundersøkelser i forbindelse med innskriving/registrering av fangene. Fangene under krigen fikk ta i mot besøk i dette huset.

I 1992 åpnet Grinimuseet i 1. etasje, mens det fortsatt er leilighet i 2. etg.

Vern

Formål:	Bevare bygningene oppført til landsfengslet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Verksmesterboligen ble oppført som en del av landsfengselsanlegget.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens volum og originalt eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Fasade mot sør Foto: Statsbygg Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot nord. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 14265 Bygg 09 Museum

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Fasade mot øst. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8325 Bygg 10 Kraftstasjon

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr: 17397494
Gnr/bnr: 28/2
Oppført: 1940
Byggherre: Justisdepartementet
Arkitekt:
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart: Kraftverk
Regulering: Regulert: null
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning i en etasje med grunnflate på 160 m2 oppført som kraftstasjon. Bygget av stein med støpt gulv, opprinnelig teknet med stein. Taket er nylig teknet om. Fremstår som svært opprinnelig. Vinduer og dører er originale.

Betegnet i St. melding 10, 1949 som Kraftstasjon/maskinhus.

Bygningen rommer i tillegg til kraftstasjonen én hybel.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen er fortsatt i bruk som kraftstasjon for produksjon av nødstrøm. Den rommer også en leilighet for elektriker.

De opprinnelige aggregatene er flyttet til Bredtveit fengsel.

Vern

Formål: Bevare bygningene oppført til landsfengslet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse: Kraftstasjonen ble oppført til landsfengslet og er svært godt bevart.
Omfang: Eksteriør.
Vern av interiør omfatter originalt skifergulv, samt originale dører og vinduer.
Vernekategori: Verneklasse 2, bevaring

Interiør

Interiørnr: 1. 1 etg
Interiørnavn:
Beskrivelse:

BYGNING 8325 Bygg 10 Kraftstasjon

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Kraftstasjonens fasade mot sørvest. Hybelen til høyre. Opphavsrett: Statsbygg.

Mot sørvest Foto: Statsbygg Opphavsrett: Statsbygg.

Nåværende generatorer i Kraftstasjonen. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot nordøst. Kraftstasjonen i forgrunnen. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8318 Bygg 11 Casino

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	16181048
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	1939
Byggherre:	Justisdepartementet
Arkitekt:	Riksarkitekten
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Rekkehus med opprinnelig seks funksjonærleiligheter oppført på støpt betongmur med kjeller, bindingsverk eller reisverk og kledd med liggende, hvitmalt panel. Flatt tak tekkt med papp.

Bygningen har ny kledning og vinduer, og nye flater innvendig. Opprinnelig planløsning. Kjelleretasjen er ikke modernisert og har noen originale vinduer og dører.

Deler av kjelleren er innredet og var under 2. verdenskrig i bruk som casino. Detaljer som trapp, himling, brystpanel og buete døråpninger er bevart.

Bygningen ligger ved siden av direktørboligen, men noe mer tilbaketrukket.

Bygningen har fem utleieleiligheter i nr. 25 a, b, c. Leilighetene er bygd om litt etter litt.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen er oppført som funksjonærbolig for ansatte ved fengslet og har alltid vært i bruk som det., bortsett fra at benyttet som innkvartering av soldater under 2. verdenskrig. Da ble også kjelleretasjen innredet og brukt som casino for soldater. Disse arealene er senere tatt i bruk som lager.

Vern

Formål:	Bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Casino var oppført som funksjonærboliger for ansatte ved landsfengslet. Under krigen ble kjelleretasjen benyttet som casino og deler av interiørene fra denne virksomheten er bevart.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens volum og originalt eksteriør. Vernet omfatter også casinokjellerens opprinnelige interiørdetaljer som himling, brystning, trapp.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Inngang Casino. Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

Fasade mot sør. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8318 Bygg 11 Casino

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Fra casinointeriøret. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8315 Bygg 16 Låven

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	17397397
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	1942
Byggherre:	
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Lager
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Potetkjellerne er to murte rom/hvelv med en grunnflate på 320 m2. Låven som utgjør overbygget til de to potetkjellerne har kommet til senere og er ikke omfattet av vernet.

Sammendrag bygningshistorie

I 1942 ble det etablert garteri ved Grini fangeleir. Det var antagelig i den forbindelse den doble potetkjelleren ble oppført.

Vern

Formål:	Bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse:	Potetkjellerne ble antagelig oppført i 1942. Overbygget som har gitt bygningen navnet Låven har kommet til senere.
Omfang:	Vernet omfatter interiøret i de opprinnelige potetkjellerene. Låvebygningen over er ikke omfattet av vernet.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Potetkjelleren mot inngangsdør. Opphavsrett: Statsbygg.

Et av de to rommene. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8315 Bygg 16 Låven

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

*Fasade mot øst. Inngang til potetkjellene midt på låvebygningen. Foto: Statsbygg
Opphavsrett: Statsbygg.*

BYGNING 8313 Bygg 21 Drivhus 2

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr: 17397419
Gnr/bnr: 28/2
Oppført: 1942
Byggherre:
Arkitekt:
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart: Drivhus
Regulering: Regulert: null
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Drivhus med grunnflate på 325 m2. Glass i tak og vegger.

Sammendrag bygningshistorie

I 1942 ble det oppført seks drivhus og et gartneri med fyrhus for å fremstille ferske tomater. Tomatdriften fortsatt til inn på 1970-tallet da det ble lagt om til blomsterproduksjon.

Fem av drivhusene er senere erstattet av nye, større veksthus, men ett av de opprinnelige finnes bevart.

I tilknytning til gartneriet ligger fengselsutsalget.

Gartneribygningen brant ned i 1955, men ble gjenoppbygd.

Vern

Formål: Bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse: Gartneriet ble etablert i 1942 for å forsyne peronellet ved Grini fangeleir med tomater. Det vernede drivhuset er av de opprinnelige.
Omfang: Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori: Verneklasse 2, bevaring

Detalj fra drivthus lengst mot vest Opphavsrett: Statsbygg.

Drivhuset fra 1942. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8313 Bygg 21 Drivhus 2

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Drivhus. Opphavsrett: Statsbygg.

Drivhusinteriør. Opphavsrett: Statsbygg.

Drivhus. Fasader mot sør Opphavsrett: Statsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr:	16180904
Gnr/bnr:	28/2
Oppført:	1939
Byggherre:	Justisdepartementet
Arkitekt:	Riksarkitekten
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Direktørbolig med kjeller og to etasjer oppført på betongmur. Veggene er bindingsverk med panel inn- og utvendig. Opprinnelig tekket med takstein. Grunnflaten er 86 m².

Bygningens vinduer og kledning er nyere. Også innvendig er bygningen endret. Hovedetasjen har nyere overflater, mens andre etasje har fått helt ny planløsning. Trappen fra kjeller via hovedetasjen til andre etasje er den opprinnelige.

Til boligen hører en dobbelt garasje og en opparbeidet hage, begge deler oppført av fanger under 2. verdenskrig.

Bygningen er lik Sogn politimesterbolig i Leikanger. Politimesterboligen ble tegnet 1938 av Riksarkitekten, og oppført mellom 1939 og 1940. Tegningene er signert J. Thorvaldsen Westbye ved Riksarkitektens kontor. Eiendommen i Sogn er forskriftsfredet.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble antagelig brukt som direktørbolig frem til 1990-tallet. Bygningen brukes i dag som kurs- og konferansested for ansatte. Den ble totalrenovert i 2002/03 med bl.a. ny utvendig kledning og noen endringer i planløsningen.

Vern

Formål:	Bevare bygningene oppført til landsfengslet for kvinner og Grini fangeleir. Bevare en tydelig direktørbolig.
Begrunnelse:	Norske fengsler ble oppført med egen bolig til lederne frem til 1970-tallet, og det var vanlig at inspektøren/direktøren bodde i denne. Direktørboligen på Ila fengsel er oppført av Riksarkitekten og en tydelig og god representant. Hagen ble opparbeidet av fanger under 2.verdenskrig. Gjennom hagen eksponeres boligen mot omgivelsene.
Omfang:	Vernet omfatter volum og opprinnelig eksteriør, garasjen og den opparbeidete delen av hagen.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Direktørboligen. Opphavsrett: Kriminalomsorgen.

Direktørboligen. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 8317 Bygg 32 Direktørbolig

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Garasjeanlegg bygd av Grinifanger under 2. verdenskrig. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 14276 Bygg 34 Ytre port

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: KRIM.OMSORG REG. NORDØST
GAB nr: 17397508
Gnr/bnr: 28/2
Oppført: 1940
Byggherre:
Arkitekt:
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart:
Regulering: Regulert: null
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Ytre Port relaterer seg til Grinitiden. Selve porten finnes ikke i dag. "Vaktbygget/boligen" består og har i de senere årene vært utleid til ansatte. Den er ubebodd, men brukes til kortere opphold.

Sammendrag bygningshistorie

Oppført 1939-1945.

Vern

Formål: Bevare bygningene oppført til landsfengselet for kvinner og Grini fangeleir.
Begrunnelse: Bygningen ble under krigen oppført som vaktbolig ved anleggets ytre port.
Omfang: Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori: Verneklasse 2, bevaring

Fasade mot sørøst. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot nordvest. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 14276 Bygg 34 Ytre port

Kompleks 2565 ILA FENGSEL, FORVARINGS- OG SIKR

Fasade mot vest Opphavsrett: Statsbygg.

Ytre port. Direktørboligen opp til høyre og fengselsbygget bak til venstre. Opphavsrett: Statsbygg.